

UWEM EDISANA-IDO
1 Peter 1:1-25; 2:1-25
ỌYỌHỌ UKPEP-ŃKPỌ 452
Eke Mkparawa

IKỌ IBUOT: “Ekpono kpukpru owo. Ema nditọ-ete. Eteñe Abasi. Ekpono edidem” (1 Peter 2:17).

Etop Emi Enyenede Nnyin

Peter, isun-utom Christ ekedi akwa ọkwọrọ-ikọ ndien enye ama ọkwọrọ ndusuk ikpọ ukwọrọ-ikọ emi ewetde ke edisana Ẹwed Abasi. Ke otu mme ńkpọ emi odude ke ibuot-ńwed emi, enye eneñere etiñ, ańwafia abafia edisana uwem mme anditiene-Christ. Peter ekedi ọkọ-iyak ndien ekeme ndidi enye akada ndusuk mme “akpan ukpep-ńkpọ” esie oto ke mme mbufiok esie ke edem.

Nnyin ikpep ke itie ukpep-ńkpọ emi ibafia mme ukut Christ ke ison emi ye ubon eke ebetde Enye ke oro ebede. Mme anditiene-Christ enyui enyene mme ukut ndisafia mbe ke eyo emi, edi akwa utip odu onọ mmọ edieke mmọ edimede ime tutu osim utit. Edi mme ńkpọ mmọdo emi mmọ enyenede ndinam man ekeme ndidi ọyọhọ mme andikan.

Uwem Emi Enamde Asana

Ke ini enyafade nnyin enyui eyetde nnyin isana, ana “esoñọ ema kiet eken ke ofuri esit,” ufiop-ufiop ye ntọtun-ntọtun. Edieke nnyin imade mbon efen, idinamke se mmọ mimaha baba kiet, iditiñke idiok idian mmọ ke edem me ke iso mmọ, nnyin idinimke idem nte imofon ikan mmọ efen ndien iyedomo ukeme ndiñwam mmọ efen ebọ erinyaña.” “Mbufo nde ekabare esana ke ofuri edu uwem mbufo” ọwọrọ ete ke mbufo enyene ndisana, efon, enyui enen ke kpukpru idaha ke ikọ ye edinam. Nnyin inyene ndikpeme nte inemede nneme ikunyuñ itin ndot-ndot me uyat-uyat ikọ ye mbon efen.

Ke ini Ọbon anyafade nnyin, edi nnen-nnen ńkpọ ndikpon kpukpru udu ye ńkari ye mbubik ye ufup ye kpukpru idiok ibafia. Udu ọwọrọ “idiok uduak” me idiok ekikere; ńkari edi ukem-ukem nte abiaña; mbubik ọwọrọ owo ndidohọ ke imọ idi se enye midighe; ufup ọwọrọ ndinyene idiok esit mbaña mfoniso owo efen. Idiok ibafia, esine nditiñ ikọ ndian owo efen, nditiñ ńkpọ emi mifonke mbaña enye, ndinyuñ ndomo ndinam owo efen anam nre abafia owo efen. Edisu nsu nnyuñ ntiñ ndek-ndek ikọ ọwọrọ idiok ibafia.

Mme Edidomo Ye Idomo

Esibat mme anditiene-Christ nte isio ibon ke ererimbot koro mmọ mitiñke ikọ inyuñ inamke ńkpọ nte mbon efen, inyuñ isineke mbufa ido edisine-ńkpọ nte ererimbot. Mkparawa ekeme ndidiok ido eti-eti ke edu utin ikọ enyui ebiet mmọ emi enamde eti ńkpọ. Peter ọdohọ ete edara, okposuk edi “nte akpanade nte nsio-nsio idomo anam mbufo edu ke mfuhọ ke emi ke ekpri ini.” Enye ọdohọ ete ke idomo oson urua onọ nnyin akan idem eme (gold) ndien ana nte “edara ye idaresit eke ayañade owo nditiñ onyuñ ọyohode ye ubon.” Oro idighe mmem-mmem ńkpọ ke mme owo enamde mbubru ye nnyin me ke ini nnyin isiode idem ifep ke utọ ńkpọ emi minaha nnyin inam ke ufok-ńwed, inyuñ idude ikpon. Edi edieke nnyin isonode ida, oro eyebop edu-uwem nnyin; anam nnyin idi mkposon ke Ọbon, eyenyuñ ańwam nnyin ndibe mkposon idomo ke nta Jesus ke ini ekededi.

Ndusuk owo ikemeke “ndikori” ke spirit ndien kpukpru ini mmọ esiyak mme idomo mmọ “ekan mmọ ubok;” mmọ ekere ete ke mfina mmimọ okpon akan eke owo efen.

Ndikpeme Ekikere Nnyin

Peter ọdohọ ete: “efak ofon esit mbufo.” Ke ini eset mme owo ekesisine nduo-nduo ofonidem ye ubop isin. Ediwak ini mmọ ekisiwan ofon oro omuhọ man ekunyene mfina ke ini mmọ esafade me enyui efehede itok, edi ebeñe idem ndinam ńkpọ ekededi. Etiñ enọ nnyin ete “ikpeme” ekikere nnyin, inim esit nnyin inọ Jesus. Ikuyak ekikere nnyin okonọ ke ńkpọ ererimbot, edi ikere ibafia Jesus ye usop-usop eridi Esie. Paul eteme nnyin ndikere mbaña ńkpọ eke edide akpanikọ, enende onyuñ asanade, anade nte ema, onyuñ enyenede eti etop.

Ibio Usen Uwem

Ewut nnyin ndise emi owutde nte Ikọ Abasi ebighide ye nte uwem owo omuhode. “Ofuri obukidem etie nte mbiet, ofuri ubon esie onyuñ ebiet ediye ikon-ikot; Mbiet amasat, ediye ikon onyuñ okibe; edi ikọ Abasi

eyebighi ke nsinsi.” Mme mkparawa ye nkaiferi emi ekopde idem enyuñ enyenede nsòñidem ekere ete ke uwem eyebighi ke anyan ini. Ekese ñkpọ mmọdo ndinam; ediwak ebiet ndika ye ediwak inemesit ñko ndidia ke uwem! Oro edi akpanikọ, akpan-akpan ye mmọ oro ema ekenyaña. Uwem akama ata ekese inem, akpan-akpan ye mkparawa. Kpa ye akani owo emi mikemeke ndika mi ye ko osuk eti abaña ini uyen ye ini iso. Edi uwem ọmuhọ eti-eti! Moses ama ewet ke Psalm 90:10 “isua ata ye duop edu ke eyo uwem nnyin, ye isua anañ, edieke nsòñidem odude; ndien iseri mmọ edi ọkpọsọñ utom ye ukut: koro enye (isua) awarade ndibe, ndien nnyin idaña.” Ediwak owo esidu uwem ebe isua 70, nte mmọ esòñde ndusuk mmọ ekop mmemidem ndien ana mbon efen ese ñkpọ ebaña mmọ.

Isua ifañ emi ekebede, anam-utom ke ufọk-ibọk ama asaña ekese akani eren kiet emi okodude ke nna udọñọ. Enye etiñ ọnọ mmọ ete mbemiso imọ idọñọ, ke adañemi imọ inamde utom ke itie ubon udia ke usenubọk kiet, eyen-eyen imọ añwan efehe editiñ ọnọ imọ ete, “akamba ete, nnyin iyom ndinam usọrọ-emana fo ọyọhọ 80 mfin.” Enye ọsọsọ ọfiọk ete ke imọ imodu uwem isua anañ kaña. “Enye ekere ete isua 80 emi okodu ke mmọñ?” Ke usen ifañ ama ekebe enye ọdọñọ ndien emen enye eka ke ufọk-ibọk. Do ke enye akada ini oyom Ọbọñ onyuñ ọbọ erinyaña. Ke ekpri ini ama ekebe ema ekot enye edinyọñ Ebiet Iduñ esie ke Heaven. Jesus Christ nte “asañade ekekem ye akwa mbọm Esie” ama anyaña enye mbemiso ini ebe. Etie nte ini ọmọñ ebe! Esikop ñkani owo ewakde nditiñ ete, “Etie nte ekpedide ñkpọñ ke ñkedi eyen-ọwọñ.”

Ndusuk ini nditọ-ọwọñ ye mkparawa esikpa, ndien baba owo nnyin kiet ifiọkke se ñkpọñ akamade. Idahemi edi ini ndiyom Ọbọñ ndinyuñ mbeñe idem ndisobo ye Enye ke emem.

Ndibọ Ufen Ke Usuñ Eke Midotke

Peter ọdọhọ ete, yak nnyin idu ke mbeñidem ndibọ ufen eke midotke ke abaña “erifiọk Abasi.” Nso ukpono ke nnyin inyene edieke etunode nnyin ke ndudue nnyin ndien nnyin ime “ime.” Edi edieke nnyin itimde inam inyuñ ibode ufen ke erinam oro, ndien nnyin ime ime, Abasi eyenem esit ye nnyin.

Nte uwut-ñkpọ, ndusuk edọhọ fi anam ñkpọ ndien afo anam se afo ekerede ete ke ọfọn onyuñ añwam. Ndien ndusuk owo efen imaha se afo anamde enyuñ etiñ ndot-ndot ikọ ye afo. Edieke afo enyenede mfọn Abasi ke esit fo onyuñ emede ime munyuñ usioroke uyo, Abasi eyenem esit onyuñ ọdiọñ fi ke anamde ntre. Ekeme ndibiak fi ke ekpri ini, edi kutimere esit onyuñ ukere ke esit ete “nyesio fi usiene” ndien esit fo eyenem ke iso Abasi ye owo. Afo ñko eyekeme ndibọñ akam mbaña owo enye eken.

Christ, Uwut-ñkpọ Nnyin

“Christ ke Idem Esie ama okut ndutuhọ ke abaña mbufo, onyuñ ọkpọñ uwut-ñkpọ ọnọ mbufo, ete, mbufo ekpetiene esaña ke nde ikpat Imọ. Enye ikanamke idiọk-ñkpọ, akanam inyuñ ikwe Enye abiaña ke inua: Ke ini owo osuñide Enye, Enye isuñike mmọ usiene; ke ini Enye ebede ke ndutuhọ, Enye itiñke ikọ ndighe.” Baba owo nnyin kiet ikutke ndutuhọ nte Enye; nnyin ifiọkke nte krọs emi Enye okobiomde ke ntak nnyin okodobide; nnyin idinyuñ ikemeke ndikpe Enye baba ekpri utip kiet. Edi ekpri se nnyin ikemedede ndinam edi ndimen krọs nnyin ntiene Enye ke edem nnyuñ nnyime ndibọ ufen eke midotke ke ntak Esie.

Ediwak ntiense nsu ema esu nsu edian Jesus edi Enye ikosioroke uyo. Mmọ etọ Enye etap ke iso enyuñ eda ubọk mmọ emia Enye. Ema esioño Enye ọfọñ enyuñ esin Enye ididuot ọfọñidem ke idem. Ema eda eto emi enyenede ñkukim emi ọsọpde edet enam anyanya ñkukim eyari Enye ke ibuot. Mmọ efak Enye esañ ke ubọk enyuñ enuhọ ke iso Esie enyuñ esak Enye nsahi. Enyuñ enam Enye obiom krọs Esie; enyuñ ekọñ Enye ke krọs enyuñ enọ Enye mmin-mfri (wine) emi abuahade ye etidot ọñwoñ.

“Enye ke Idem Esie obiom mme idiọk-ñkpọ nnyin ke ikpọhidem Esie ke eto, man nnyin ikpakpa ikpọñ idiọk-ñkpọ, inyuñ idu uwem inọ edinen-ido. Nde-unan Esie enam udọñọ okure mbufo.” Ekenyaña nnyin man esio mme idiọk-ñkpọ efep, enam nnyin isana enyuñ ekọk udọñọ nnyin.

Ọbọk-erọñ Ye Erọñ

Edi akpanikọ mbufo ema ekut ndise ekpri erọñ emi okosopde nte ọkọduode oduk ke mben obot. Eti ekpeme-erọñ emi akadade ọnọ Jesus nte ayarade anyanya ñkukim onyuñ ọsuhọre aka ndinyaña eyen-erọñ oro. Jesus ama ọdọhọ, “Mbufo ese didie? Edieke owo enyenede erọñ ikie, ndien kiet osop, nte enye idikpọñke anañ ye efureñañ oro, ika ke mme obot ikoyom kiet oro osopde?” (Matthew 18:12). Nso ikpedi ibọrọ fo ke abaña mbume oro?

Mbemiso ekenyaña nnyin, nnyin iketie “nte erọñ emi osopde, edi ke emi emefiak etiene Andibọk ye Andikpeme” ukpọñ nnyin. Eyak nnyin ikuyo ikpọñ Jesus Eti Ekpeme-erọñ.

MME MBUME

- 1 Nso ñkpọ ke eda edomo ye “mbuṣidem mbufo emi ema edomo?”
- 2 Ikọ emi “efak ọfọn esit mbufo” ọwọrọ didie?
- 3 Nso inam edide akpan ñkpọ nnyin ndidi ndisana?
- 4 “Ofuri obukidem etie nte mbiet” ọwọrọ didie?
- 5 Ikọ Abasi ebighi adaña didie?
- 6 Nso ke edọhọ nnyin ikpọnre inim?
- 7 Nso inam esiwakde ndikot mme anditiene-Christ ke ediwak idaha ñwọrọ-nda ibon?
- 8 Mme asaña-utom ekpedu uwem didie ye mme ete-ufọk mmọ?
- 9 Tiñ nte Christ edide mfọn-mma uwut-ñkpọ nnyin.
- 10 Eda didie owo edomo ye erọn?